

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83347,Pazdro-Zdzislaw-Tadeusz.html>
2021-12-09, 11:21

Pazdro Zdzisław Tadeusz

PAZDRO Zdzisław Tadeusz (13 X 1903, Lwów – 11 VII 1987, Warszawa), geolog, hydrogeolog. Syn Zbigniewa, wywodzącego się z rodziny chłopskiej, profesora prawa Uniw. Lwowskiego, i Anieli Kopniak. Mąż Olgi z domu Warchałowskiej.

Maturę uzyskał w IV Gimnazjum we Lwowie w 1921, po czym do 1925 na tamtejszym uniwersytecie studiował geologię, paleontologię i geografę. W 1926 obronił tamże doktorat na podstawie rozprawy *Szkic geologiczny Liwocza* (1927). Pracę w Katerze Geologii Uniw. Jana Kazimierza podjął w czasie studiów, habilitację uzyskał w 1934 (praca: *Budowa geologiczna Gór Czywczyńskich*, 1932). Miał wówczas studia uzupełniające z geologii i paleontologii w Lozannie i Paryżu (1927) oraz z zakresu ekonomii i prawa administracyjnego na Uniw. Jana Kazimierza (rok akademicki 1930/31).

Współpracował z Państwowym Inst. Geologicznym w Warszawie, prowadził badania w Karpatach i na Rostoczcu Lwowskim. Wykonywał zlecenia spółek „Pionier” i „Polmin” zajmujących się poszukiwaniem bituminów. W 1937–39 pracował we Wspólnocie Interesów Górniczo-Hutniczych w Katowicach, gdzie jako dyrektor służby geologicznej walnie przyczynił się do rozpoznania – odkrytego przez J.

Samsonowicza – złoża węgla kamiennego na Wołyniu.

Po włączeniu Lwowa do ZSRR P. pracował w Laboratorium Krzemianów miejscowego Inst. Politechnicznego (1940–41). Później, w czasie okupacji niemieckiej, był asystentem kursów technicznych (1942–43). Czynny jako żołnierz AK, został uwięziony w 1943 (po kilku miesiącach „wykupiony”). W 1944 został pracownikiem „Uknieftrazwiedka Uglo-Razwiedka” we Lwowie. W 1945–46 był więziony przez władze sowieckie. Wskutek starań Senatu Politechniki Gdańskiej został zwolniony z więzienia, po czym objął Katedrę Geologii na wydziale inżynierii wodnej (później budownictwa

wodnego) tej uczelni jako profesor, wykładowca geologii, hydrogeologii i geologii inżynierskiej (do 1958). W 1958–68 kierował Katedrą Hydrogeologii, a później – do przejścia na emeryturę w 1974 – był samodzielnym pracownikiem Inst. Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej wydziału geologii UW.

Ogłosił ok. 100 publikacji z geologii regionalnej, stratygrafii, tektoniki, a przede wszystkim hydrogeologii. Z uwagi na ograniczenia cenzuralne nie pozostawił monografii hydrogeologii środk. i pn. Polski – te tereny poznał najlepiej. Tylko pewne elementy z tego zakresu podał w podręczniku *Hydrogeologia ogólna* (1964 i 2 wydania późniejsze). Z badań w okresie międzywojennym kilka opracowań nawiązuje do sporządzanej mapy geologicznej w skali 1:100 000 (arkusz Brzostek, Rzeszowskie), np. artykuły *Z badań geologicznych okolic Brzostka* (1928). Inne dotyczą uczestnictwa w rozpoznaniu Gór Czywczyńskich, prowadzonego pod kierownictwem J. Tokarskiego, ogłoszonym w 1934 w studium zbiorowym *Góry Czywczyńskie. Studium petrograficzno-geologiczne*, w którym P. opracował geologię wraz z mapą. Głównym problemem badawczym było wówczas rozpoznanie złoża rud manganu. Tej części Karpat dotyczyła praca *Warstwy szypockie w Hryniewie nad Czeremoszem* (1935), ustalające ich wiek na okres kredowy. Dwie publikacje dotyczą innych terenów (*O strukturze tektonicznej Opola Małego*, 1938; *Jednostki tektoniczne Opola Małego i fazy ich rozwoju*, 1948).

W Gdańsku utworzył znaczący zespół geologów inżynierskich oraz hydrogeologów, z których grupa wyspecjalizowała się w badaniach geologii brzegu lądu i dna morskiego. Z czasem powstał tam oddział Państwowego Inst. Geologicznego (PIG), z którym P. współpracował. Z wychowankami także prowadził rozpoznanie wód głębszych Pomorza Gdańskiego i sąsiednich obszarów. W związku z tym ogłosił m.in.: *Wody podziemne regionu gdańskiego* (1958), *Aktualne zagadnienia hydrogeologii Polski* (1959), *Budowa geologiczna regionu gdańskiego* (1960), *Zasolenie wód kredowych na Niżu Polskim* (1964, razem z T. Agopsowicz), *Problemy zaopatrzenia w wodę rejonu środkowej Wisły* (1967), *Fluor w wodach podziemnych w rejonie Gdańska* (1987, współautorzy: A. Macioszczyk i A. Sadurski). Wiele ekspertyz

wykonywanych w zespołach gdańskim i warszawskim pozostała w archiwach.

P. był doradcą ds. wód podziemnych zarówno PIG, jak i Inst. Balneologii. Walnie przyczynił się do uruchomienia wierceń głębokich na Podhalu z zadaniem pozyskania wód termalnych (m.in. Antałówka w Zakopanem). Ustalił ponadto, jako wieloletni przewodniczący Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznej Centralnego Urzędu Geologii, przepisy dotyczące poszukiwania, eksploatacji i ochrony wód podziemnych.

P. był aktywnym członkiem wielu organizacji naukowych, zwłaszcza Polskiego Tow. Przyrodników im. Kopernika (w 1975 członek honorowy), Polskiego Tow. Geologicznego (członek honorowy 1972), Gdańskiego Tow. Naukowego i in. Wysokie funkcje uczelniane P. pełnił na Politechnice Gdańskiej i UW.

Fleszarowa.

Bibliografia geologiczna Polski; Kto jest kim w Polsce. Informator biograficzny, ed. 2, Warszawa 1989; „Przegląd Geologiczny” 1989 (D. Małecka, P. Roniewicz); „Lwowskie Spotkania” 2003, s. 16–20 (B. Kozerski).

Zbigniew Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)